
Hoa Kỳ biến thế

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

Hoa Kỳ từ trước đến giờ vẫn là quán quân cho các lý tưởng tự do, dân chủ, nhân quyền, bình đẳng và phát triển cho toàn cầu. Nhưng gần một năm sau khi Trump thắng cử, những thay đổi do Trump đem lại đã chứng tỏ một điều. Là Hoa Kỳ bây giờ đã biến thế. Và những cao đẹp của các lý tưởng theo đuổi cả hàng trăm năm nay, đã được thay thế bằng những xấu xa, ti tiện của những bản năng thấp kém nhất của con người nói riêng và của xã hội nói chung.

Hơn nữa, Hoa Kỳ giờ đây đã rút lui về cô lập hóa, chỉ biết đặt quyền lợi của Hoa Kỳ lên trên hết mọi sự, bất kể đến những tác hại cho các quốc gia khác, không cần biết đến quyền lợi chung và sự sinh tồn của cả toàn cầu. Có nghĩa toàn cầu hóa, một chủ trương do chính Hoa Kỳ tạo lập để phát triển chung cho mọi quốc gia trên thế giới, giờ đây đã bị chính Hoa Kỳ phủ nhận và tìm đủ cách để phá tan!

Chúng mình cụ thể nhất là trong tuần lễ vừa qua, chỉ trong khoảng cách vài ngày, Trump đã làm ba chuyện để đưa Hoa Kỳ vào con đường cô lập hóa và phủ nhận hay làm trái ngược lại tất cả những thỏa thuận của Hoa Kỳ trước kia với các quốc gia khác, do các chính quyền tiền nhiệm của Trump thực hiện.

Trước hết, vào ngày thứ sáu 13 tháng 10, Trump chính thức phá vỡ thỏa ước nguyên tử với Iran bằng cách từ chối không chứng nhận là Iran đã tuân theo những điều khoản của thỏa ước. Thỏa ước hạn chế phát triển bom nguyên tử của Iran đã được chính quyền Obama thương thuyết trong nhiều năm và sau cùng Hoa Kỳ đã cùng các cường quốc khác gồm Anh, Pháp, Đức, Nga và Trung Hoa ký kết thỏa ước này với Iran mấy năm trước. Mục đích của thỏa ước này là để đổi với việc ngưng chế tài về kinh tế của Iran, xứ này phải ngưng tinh luyện uranium và kho uranium đang có của Iran sẵn sàng để biến thành bom nguyên tử, được chuyển sang Nga để giữ. Cơ quan Nguyên Tử Năng Quốc Tế,

International Atomic Energy Agency, đã xác nhận là Iran thi hành theo đúng các điều kiện đòi hỏi của Hoa Kỳ và các cường quốc cùng ký tên. Sau khi Trump thắng cử, các quốc gia kể trên đã nhiều lần khuyến cáo là Trump không nên từ bỏ thỏa ước. Nhất là Âu Châu với Pháp, Anh, Đức cựa là dù Hoa Kỳ có bỏ, các quốc gia này vẫn tiếp tục theo đúng thỏa ước và không chế tài Iran nữa. Tổng thống Pháp Macron tuyên bố sẽ sang thăm viếng Iran và hợp tác về kinh tế với xứ này dù Hoa Kỳ có đơn thương độc mã xé bỏ thỏa ước nguyên tử với Iran.

Thực sự việc Trump không chứng nhận Iran thi hành thỏa ước không có nghĩa là Hoa Kỳ đã bỏ hẳn thỏa ước. Điều này có nghĩa Trump đã bán cái lại cho Quốc Hội để Quốc Hội quyết định có chế tài về kinh tế lại với Iran hay không. Nếu Quốc Hội biểu quyết thuận cho việc chế tài lại, điều đó có nghĩa Hoa Kỳ đã xé bỏ thỏa ước và Iran sẽ toàn quyền tiếp tục để tinh luyện uranium và tiến tới trong việc chế bom nguyên tử. Theo ước tính, với mức tiến bộ kỹ thuật của Iran hiện tại, một khi Iran cho tiếp tục lại, thời gian sẽ chỉ khoảng sáu tháng trước khi Iran có thể cho nổ quả bom nguyên tử đầu tiên. Dĩ nhiên với thành công của Bắc Hàn sau các lần thử nổ bom nguyên tử thành công mới nhất và liên hệ mật thiết giữa Iran và Bắc Hàn, chuyện Iran sẽ có bom nguyên tử trong thời gian ngắn là điều chắc chắn sẽ xảy ra.

Tình hình sẽ trở nên căng thẳng hơn nhiều tại Trung Đông, song song với mặt trận Bắc Hàn. Lý do là Do Thái sẽ không thể ngồi yên và sẽ cho đội bom tấn công Iran ngay sau khi thỏa ước chính thức bị xé bỏ và Iran khởi sự lại các lò nguyên tử.

Với Do Thái tấn công, Hoa Kỳ lần này khác với thời Obama, sẽ cho tấn công Iran theo và chiến tranh sẽ nổ lớn tại Trung Đông. Tất cả chỉ vì quyết định của Trump trong ngày thứ sáu 13 vừa qua!

Cũng trong tinh thần xé bỏ và phủ nhận các trách nhiệm của Hoa Kỳ với quốc tế, Trump tuyên bố Hoa Kỳ sẽ rút lui khỏi tổ chức UNESCO của Liên Hiệp Quốc. Tổ chức này lo về giáo dục, khoa học và văn hóa, gần

đây bị Do Thái than phiền là có thái độ chống Do Thái. Trump muốn lấy lòng Do Thái, cũng như con rể Jared Kushner gốc Do Thái nên cho Hoa Kỳ rút lui khỏi Unesco. Thực ra trước giờ Trump đã chỉ trích nhiều Liên Hiệp Quốc vì Hoa Kỳ phải đóng tiền nhiều cho Liên Hiệp Quốc trong khi các quốc gia khác trốn tránh không đóng góp. Với đà của Trump đi trên con đường cô lập hóa, việc rút lui khỏi Unesco có thể chỉ là khởi đầu và có ngày Trump sẽ cho Hoa Kỳ rút lui khỏi cả Liên Hiệp Quốc, có nghĩa làm cho cơ quan quốc tế này phải tan vỡ!

Một thỏa ước về kinh tế quan trọng Trump đe dọa xé xé bỏ trong tuần lễ qua là Nafta (North American Free Trade Agreement). Thỏa ước này do Tổng Thống Bill Clinton chủ trương và năm 1994 bắt đầu thi hành. Trump khi vận động bầu cử đã đổ lỗi cho Nafta làm tăng thất nghiệp tại Hoa Kỳ vì các công ty chế tạo đem công việc sang Mexico và xây cất các cơ xưởng tại đây. Nhưng thực sự việc Hoa Kỳ mất nhiều công việc về chế tạo chính là do Tung Hoa, không phải Mỹ. Ngoài ra thỏa ước về kinh tế Nafta đã giúp cho kinh tế phần thịnh hơn cho cả ba quốc gia là Mexico, Canada và cả Hoa Kỳ. Nếu Trump bỏ hẳn Nafta, có thể chỉ có một số ít công việc sẽ được mang về lại Hoa Kỳ. Nhưng hậu quả về kinh tế sẽ tai hại hơn nhiều, dĩ nhiên Mỹ bị nặng, nhưng Hoa Kỳ sẽ bị ảnh hưởng kinh tế không phải ít. Vì hàng hóa mua và bán sang Mexico sẽ bị tăng thuế quan nhiều. Ngoài ra các kỹ nghệ về canh nông, thực phẩm cũng sẽ bị thiệt hại nhiều.

Điều quan trọng là khi bỏ Nafta, Trump có thể làm một số dân chúng ủng hộ mình, thuộc thành phần thất nghiệp hay bị mất công việc do công ty chạy sang Mỹ, hoan hô vì Trump giữ đúng lời hứa khi tranh cử. Nhưng Trump sẽ làm kinh tế nói chung thiệt hại nhiều hơn. Và làm cho cả hai quốc gia lân bang là Mexico và Canada lâm vào cảnh khủng hoảng kinh tế nặng, gây ra cảnh trả đũa qua lại của hai xứ này với Hoa Kỳ và sẽ làm tình hữu nghị của Hoa Kỳ với lân bang bị va chạm nặng nề!

Nafta nếu bị Trump bỏ, sẽ là một nỗi tiếp cho những thỏa thuận quốc tế của Hoa Kỳ nay bị Trump xé bỏ hay tìm cách phá hoại cho tan tành. Đầu tiên là thỏa ước Paris về khí hậu, với ảnh hưởng tai hại cho sự sống còn của quả địa cầu do khí hậu thay đổi đem lại. Rồi đến thỏa ước mậu dịch TPP Trans Pacific Partnership chính quyền Obama đã khổ công sau nhiều năm đi đến thỏa thuận, đã bị Trump vừa lên nhậm chức xé bỏ lập tức. Đây là hành động được coi như ngu xuẩn hàng đầu của Trump. Vì khi bỏ thỏa ước mậu dịch TPP, điều đó có nghĩa Hoa Kỳ đã dâng cho Trung Hoa cả vùng Châu Á mà Trung Hoa không cần khổ công hay khó nhọc gì để chiếm giữ ngôi bá chủ và sẽ một ngày đuổi hẳn Hoa Kỳ ra khỏi vùng Thái Bình Dương!

Ngoài chuyện Liên Hiệp Quốc bị Trump lôi thôi nhè nhào về vấn đề tiền bạc đóng góp và Trump đòi giải tán cả cơ quan này, còn chuyện NATO. Khi còn tranh cử, Trump đã đặt vấn đề là NATO, hiệp ước phòng thủ Đại Tây Dương, còn cần thiết nữa không? Trump cũng dùng vấn đề Hoa Kỳ phải đóng góp quá nhiều cho ngân sách của NATO, trong khi các quốc gia Âu Châu không đóng đủ. Ngoài ra còn cho là NATO bây giờ lỗi thời rồi trong khi Nga với Putin có tham vọng tái tạo lại Xô Viết thuở trước đang gây hấn tại Ukraine và đe dọa thôn tính các xứ vùng Baltic như Lithuania, Latvia..v.v.. Điều này đưa đến dấu hỏi Trump và Putin có liên hệ như thế nào khi Trump làm đủ chuyện để có lợi cho Putin. Và cuộc điều tra của Công Tố Viện đặc biệt Mueller vẫn đang tiến hành về chuyện dính líu của Nga với cuộc tranh cử của Trump!

Như thế điều rõ ràng là Hoa Kỳ với chính quyền Trump đang trên đà để cô lập hóa, xé bỏ tất cả những thỏa ước của các chính quyền trước. Các tổ chức quốc tế trong bao nhiêu thập niên sau Thế Chiến đã giữ cho toàn cầu tương đối được ổn định hơn, nay đang bị chính quyền Trump đe dọa sẽ rút lui và một khi quốc gia số một là Hoa Kỳ đi ra, có nghĩa là tổ chức quốc tế này sẽ tan tành!

Đứng trước viễn ảnh Hoa Kỳ với Trump làm tổng thống đang biến thể

để đi ngược với truyền thống tự do dân chủ cố hữu, cả hai cựu tổng thống là George W Bush và Obama tuy không hẹn nhưng đã cùng lên tiếng vào ngày thứ năm 18 tháng 10 vừa qua. Obama trong một buổi vận động tranh cử của đảng Dân Chủ cho thống đốc tiểu bang New Jersey, đã tuyên bố là Hoa Kỳ không thể trở lại chính trị của chia rẽ như thời 50 năm về trước. Ý nói Trump đã dùng chia rẽ để phân hóa và làm hại Hoa Kỳ. Trong khi đó cựu tổng thống George W Bush trong một buổi hội thảo tại New York đã thẳng thừng lên án: “ Chúng ta biết là khi chúng ta không còn nhìn ra rõ các lý tưởng của chúng ta, không phải là nền dân chủ đã thất bại. Nhưng đó là thất bại của người lãnh đạo có nhiệm vụ gìn giữ và bảo vệ dân chủ”. Bush không nói rõ tên Trump nhưng dĩ nhiên ai cũng hiểu là Bush nói ai!

Anthony Blinken là phó bộ trưởng ngoại giao thời Obama, trong cùng buổi hội thảo tại New York, đã nhận xét là khi cả hai cựu tổng thống Obama và Bush đều lên tiếng mạnh bạo và rõ ràng như thế. Điều đó có nghĩa những nguyên tắc dân chủ căn bản cả hai đảng Cộng Hòa và Dân Chủ đều ủng hộ tại ngay Hoa Kỳ và tại các quốc gia khác, đang bị lâm vào tình trạng bị vi phạm nặng nề.

Như thế, những nhân vật trọng yếu của nền chính trị Hoa Kỳ, không phân biệt thuộc đảng Dân Chủ hay Cộng Hòa đều đã ý thức được những hiểm nghèo đang chờ đón quốc gia Hoa Kỳ với chính quyền của Trump đang trên con đường phá tan tất cả những căn bản của các lý tưởng dân chủ, tự do Hoa Kỳ vốn coi trọng. Sự kiện cả hai cựu tổng thống George W Bush của đảng Cộng Hòa và Obama của Dân Chủ đã bắt đầu ra mặt để vận động và tranh đấu cho lý tưởng dân chủ là điều chứng tỏ Hoa Kỳ đã biến thể quá nhiều với Trump làm tổng thống.

Vấn đề là chỉ khi nào Trump bị truất phế, impeach, lúc đó tương lai của Hoa Kỳ mới có thể sáng lạng trở lại. Và nhiều phần sẽ phải đợi đến năm 2018, sau kỳ bầu cử quốc hội, Dân Chủ có thắng để giữ đa số tại cả Hạ Viện và Thượng Viện được hay

không, lúc đó chúng ta mới biết rõ được!

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng
www.nguyendinhphung.com